

waterschap Goeree-Overflakkee

Nota Bouwbeleid waterkeringen

(versie 0.4b, 20 december 2001)

Samenvatting

Naar aanleiding van toenemende “druk” op de waterkeringen heeft het waterschap deze nota bouwbeleid opgesteld met als doel om zowel intern als extern een duidelijk beeld te geven van de (on)mogelijkheden ten aanzien van bouwen in, op en nabij waterkeringen en daarmee de primaire functie van de waterkeringen, het beschermen van het achterliggende land tegen overstroming, nu en in de toekomst veilig te stellen.

De nota bouwbeleid waterkeringen heeft betrekking op de primaire waterkeringen, de secundaire waterkeringen en de boezemkaden die als zodanig in het reglement en/of de legger van het waterschap Goeree-Overflakkee zijn aangegeven.

Op basis van bestaande wet- en regelgeving en zo mogelijk anticiperend op toekomstige ontwikkelingen zijn voor de verschillende waterkeringen streefbeeld(en) opgesteld met betrekking tot bouwen in, op en nabij waterkeringen. De streefbeeld(en) beschrijven de toestand van de waterkeringen die volgens het beleid gewenst en realiseerbaar is. Uitgangspunt is een “geen spijt beleid”. De volgende streefbeeld(en) zijn geformuleerd en in de nota verder beschreven:

- Voldoen aan veiligheidsnormen,
Om zeker te stellen dat aan de primaire functie van de waterkeringen, het beveiligen van het achterliggende land tegen overstroming, wordt voldaan.
- Duurzame bescherming veiligheid,
Vanuit dit oogpunt ruimte reserveren voor toekomstige versterkingen en bestaande ‘overdimensies’ van waterkeringen handhaven.
- Onbebouwd blijft onbebouwd,
Vanwege de risico’s en beperkingen die bebouwing op waterkeringen met zich meebrengt is het streven om waterkeringen zonder bebouwing zo mogelijk bebouwingsvrij te houden.
- Bestaande bebouwing handhaven,
Wegens maatschappelijke aspecten zal bestaande bebouwing zo mogelijk worden gehandhaafd.
- Brede belangenafweging,
In het kader van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur geldt dat de verschillende belangen bij een aanvraag zo objectief mogelijk tegen elkaar dienen te worden afgewogen.
- Functiescheiding,
Wanneer door de aanwezigheid van bouwwerken op een waterkering niet voldaan wordt aan de veiligheidseisen een zodanige constructie toe passen dat de bouwwerken geen deel (meer) uitmaken van de waterkering.
- Beheer en onderhoud,
Het streven is te voorkomen dat door het toestaan van bebouwing een onevenredige verzwaring van de uitvoering van beheer en onderhoud ontstaat.
- Gerelateerde aspecten vormen onderdeel van beoordeling,
Kabels, leidingen, bomen en beplantingen worden in de beoordeling van een aanvraag voor bebouwing in, op of nabij een waterkering betrokken.
- Nevenfuncties,
Deze zullen in het kader van het opstellen van het beheersplan waterkeringen nader worden geïnventariseerd en vastgelegd.

Genoemde streefbeeld(en) zijn voor de verschillende typen waterkeringen verder uitgewerkt in functie-eisen waardoor bij vergelijking van de functie-eisen met de werkelijke situatie blijkt of voldaan wordt aan de eisen.

De Nota Bouwbeleid waterkeringen wordt na behandelingen en ter visie legging integraal onderdeel van het Beheersplan Waterkeringen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	i
Inhoudsopgave	ii
1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Doelstelling	1
1.3 Kader	1
1.4 Medegebruik (nevenfuncties).....	1
2 Wet- en regelgeving	3
2.1 Rijk	3
2.2 Provincie	5
2.3 Gemeenten	6
2.4 Waterschap.....	6
2.5 Toekomstige ontwikkelingen	7
3 Beleid waterschap Goeree-Overflakkee	9
3.1 Beleid tot vaststelling onderhavige nota	9
3.2 Streefbeelden.....	9
3.2.1 Streefbeelden t.a.v. alle categorieën waterkeringen.....	9
3.2.2 Streefbeelden t.a.v. primaire waterkeringen	10
3.2.3 Streefbeelden t.a.v. secundaire waterkeringen.....	10
3.2.4 Streefbeelden t.a.v. boezemkaden	10
3.3 Functie-eisen primaire waterkeringen en boezemkaden.....	11
3.3.1 Belangenafweging.....	11
3.3.2 Duurzame veiligheid.....	11
3.3.3 Bestaande bouwwerken in, op, nabij primaire waterkeringen en boezemkaden.....	13
3.3.4 Verbouw, nieuwbouw en vernieuwbouw in, op, nabij primaire waterkeringen.....	14
3.3.5 Strandpaviljoens.....	16
3.4 Functie-eisen secundaire waterkeringen.....	16
3.4.1 Bestaande bouwwerken in, op, nabij secundaire waterkeringen	16
3.4.2 Verbouw, nieuwbouw en vernieuwbouw in, op, nabij secundaire waterkeringen	16
3.5 Stroomschema's	17
4 Vergunningverlening en handhaving	18
5 Procedure	18
Referenties	19
Bijlagen	20
Bijlage 1, Begripsbepalingen	20
Bijlage 2, Stroomschema's	24
Bijlage 3, Benodigde gegevens vergunningaanvragen	28
Bijlage 4, Tekening Nota Bouwbeleid (waterkering met bebouwing) in 3 bladen.....	30

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het opstellen van deze Nota Bouwbeleid waterkeringen wordt met name gevormd door de toenemende “druk” op de waterkeringen. Deze wordt enerzijds veroorzaakt door een toename van aanvragen voor bebouwing in, op of nabij waterkeringen en anderzijds door klimaatsveranderingen. De klimaatsveranderingen hebben onder andere hogere waterstanden tot gevolg wat in de toekomst kan leiden tot noodzakelijke dijkversterkingen.

Het toestaan van bebouwing in, op of nabij waterkeringen kan extra risico's en potentieel ongewenste en onomkeerbare situaties met zich mee brengen waarmee de noodzaak wordt aangegeven voor het stellen van regels met betrekking tot bebouwing in, op en nabij waterkeringen. Deze Nota geeft daar invulling aan om de primaire functie van de waterkeringen, het beschermen van het achterliggende land tegen overstroming, nu en in de toekomst veilig te stellen.

1.2 Doelstelling

Het doel van deze nota is belanghebbenden (particulieren, bedrijven, nutsbedrijven, andere overheden etc.) inzicht te verschaffen in het beleid van het waterschap ten aanzien van bebouwing in, op en nabij waterkeringen. Het waterschap wenst zowel intern als extern een duidelijk beeld te geven van de (on)mogelijkheden ten aanzien van het bouwen in, op en nabij de waterkeringen. De nota fungeert intern als toetsingskader voor het beoordelen van vergunningaanvragen voor het bouwen in, op of nabij waterkeringen op basis van het beginsel “geen spijt” beleid.

1.3 Kader

Op basis van de provinciale Verordening op de primaire waterkering is het waterschap verplicht een Beheersplan Waterkeringen op te stellen voor de primaire waterkeringen. In dit Beheersplan Waterkeringen wordt het beleid vastgelegd dat de basis vormt voor het integrale beheer van de waterkeringen. Voorliggende nota is een document dat is geschreven in het kader van het Beheersplan Waterkeringen, en vormt derhalve een onderliggend beleidsstuk.

Het waterschap Goeree-Overflakkee heeft ervoor gekozen ook de niet-primaire waterkeringen in het Beheersplan Waterkeringen op te nemen. Deze nota is daarom van toepassing op de primaire waterkeringen, de secundaire waterkeringen en de boezemkaden die als zodanig in het Reglement en/of de Legger van het waterschap Goeree-Overflakkee zijn aangegeven.

Zoals aangegeven fungeert de nota bouwbeleid intern als toetsingskader bij het beoordelen van vergunningaanvragen voor bouwplannen in, op of nabij waterkeringen. De nota heeft ‘derdenwerking’; zij geeft aan in welke gevallen vergunning in beginsel verleend kan worden of niet. Een aangevraagde vergunning zal overigens niet uitsluitend kunnen worden geweigerd met een enkele verwijzing naar deze nota. Voldoet een aanvraag niet aan de criteria, dan zal tevens beoordeeld moeten worden of in het concrete geval hiervan niet moet worden afgeweken. Voorwaarde is wel dat de afwijking voldoende wordt gemotiveerd.

Bij veranderende inzichten etc. zal de nota aangepast moeten worden.

1.4 Medegebruik (nevenfuncties)

De hoofdfunctie van de waterkeringen is het beschermen van het achterliggende land tegen overstroming. Nevenfuncties die kunnen voorkomen zijn o.a. agrarisch gebruik, natuur en landschap, recreatie, wonen en werken (bebouwing), verkeer en cultuurhistorie. In het

Beheersplan Waterkeringen is een overzicht opgenomen van nevenfuncties. Met name ten aanzien van nevenfuncties waar sprake is van bebouwing (wonen, werken en recreëren) worden in deze nota bouwbeleid regels gesteld.

In de gemeentelijke bestemmingsplannen zijn of worden daartoe in voorkomende gevallen naast de bestemming 'primair waterkering' ook aan wonen, werken en recreëren gerelateerde nevenfuncties aangegeven.

2 Wet- en regelgeving

In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen van de wet- en regelgeving ten aanzien van waterkeringen aangegeven in relatie tot bouwwerken in, op of nabij waterkeringen.

2.1 Rijk

Wet op de waterkering (Wow), 1996

In de Wet op de waterkering zijn algemene regels opgenomen ter verzekering van de beveiliging door waterkeringen tegen overstromingen door het buitenwater. In een bijlage bij de Wow is voor elk dijkkringgebied de veiligheidsnorm aangegeven als gemiddelde overschrijdingskans per jaar van de hoogste waterstand waarop de waterkering moet zijn berekend. Voor dijkkringgebied 25, Goeree-Overflakkee is de norm 1/4000. De Wow verplicht de beheerder o.a. om iedere vijf jaren verslag uit te brengen aan Gedeputeerde Staten over de algemene waterstaatkundige toestand van de primaire waterkering (de veiligheidstoetsing). De voor de toetsing benodigde randvoorwaarden zijn opgenomen in het rapport "Hydraulische Randvoorwaarden voor primaire waterkeringen" van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Zowel de procedure voor de veiligheidstoetsing als de hydraulische randvoorwaarden worden periodiek herzien.

Wet op de ruimtelijke ordening, 1962

Het planologisch beleid van het Rijk, de provincies, de gemeenten, en de regio's vindt de wettelijke grondslag in de Wet op de ruimtelijke ordening. De wet bevat onder andere de bepalingen met betrekking tot de provinciale streekplannen, de gemeentelijke structuur- en bestemmingsplannen, en de zelfstandige projectenprocedures.

Besluit op de ruimtelijke ordening, 1985

In het Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro) staan nadere bepalingen voor de uitvoering van de Wet op de ruimtelijke ordening. Het gaat daarbij onder meer om bepalingen die betrekking hebben op het streekplan en de gemeentelijke structuur- en bestemmingsplannen. Een voor het waterschap Goeree-Overflakkee belangrijk artikel is Artikel 10, waarin wordt bepaald dat gemeenten bij de voorbereiding van een structuur- of bestemmingsplan overleg dienen te voeren met de besturen van de bij het plan betrokken waterschappen, en waar nodig met andere betrokken overheden.

Vierde Nota waterhuishouding (NW4), 1998

In de vierde Nota waterhuishouding is het waterhuishoudkundige beleid op hoofdlijnen aangegeven. Als hoofddoelstelling wordt gegeven het hebben en houden van een veilig en bewoonbaar land en het instandhouden en versterken van gezonde en veerkrachtige watersystemen, waarmee een duurzaam gebruik blijft gegarandeerd.

In de NW4 wordt aangegeven dat rekening gehouden dient te worden met de verwachte klimaatveranderingen, zeespiegelstijging en de voortgaande bodemdaling.

Ten aanzien van de grote rivieren wordt gekozen voor meer ruimte voor de rivieren, wat betekent: voorkomen van nieuwe bebouwing in het winterbed van de grote rivieren, het verwijderen van obstakels die de afvoer belemmeren, het vergroten van het doorstroomprofiel door verdieping en verbreding van het stroombed van de rivieren en de aanleg van retentiebekkens.

Ten aanzien van de kustzone wordt gesteld dat permanente bebouwing niet verenigbaar is met de hoofddoelstelling van het kustbeleid en dat handhaven van de kustlijn door het Rijk niet mag leiden tot verregaand vastleggen van de kust door bebouwing waardoor ongewenste

nieuwe 'bolwerken' voor de kustverdediging ontstaan. Om waterkeringen ook in de verre toekomst te kunnen versterken wordt gesproken over het aangeven van een 'reservestroom' voor 200 jaar zeespiegelstijging in de leggers. Hiervoor dienen planologische reserveringen te worden gemaakt.

Waterbeleid 21^e eeuw, 2000

Op verzoek van de staatssecretaris van Verkeer & Waterstaat en van de voorzitter van de Unie van Waterschappen heeft de Commissie Waterbeheer 21e eeuw een advies uitgebracht over de waterstaatkundige toestand van Nederland met aanbevelingen voor het waterbeleid. Een van de aandachtspunten in het advies is dat ruimte voor water noodzakelijk is, en dat er geen ruimte meer aan het waterhuishoudkundig systeem moet worden onttrokken. Water moet een sturend principe worden in de ruimtelijke ordening. Ruimtelijke besluiten moeten beter worden getoetst op de gevolgen voor het watersysteem, en in beleidsplannen moeten concrete taakstellingen voor ruimte voor water worden opgenomen.

Kabinetsstandpunt "Anders omgaan met water; waterbeleid 21e eeuw", 2000

Met dit standpunt heeft het kabinet zich in hoofdlijnen achter het advies van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw gesteld. Het is nodig te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering en bodemdaling, in plaats van te reageren. In het standpunt wordt onder meer verwoord dat voor de aanpak van wateroverlast en het handhaven van de veiligheid een goede combinatie van technische en ruimtelijke maatregelen noodzakelijk is. De ruimte die voor water beschikbaar is dient te worden vergroot. Ruimte die, naar huidig inzicht, op termijn nodig is voor de bescherming tegen overstromingen en wateroverlast, moet nu al voor dit doel worden gereserveerd. Daarnaast dienen ruimtelijke besluiten onder meer getoetst te worden op de effecten op veiligheid en wateroverlast, en dient deze toetsing bij de integrale afweging te worden betrokken.

3e Kustnota, 2000

De 3e Kustnota beschrijft het beleid dat voor de kust gevoerd gaat worden. Een aandachtspunt dat in de nota aan bod komt is de toenemende druk op de kust, zowel vanuit zee als vanuit de landzijde. Vanwege de klimaatverandering, die onder meer een stijging van de zeespiegel tot gevolg heeft, zijn in de toekomst bredere en sterkere waterkeringen nodig. Tevens vraagt de verdergaande ontwikkeling van het land achter de keringen op termijn om hoger veiligheidsnormen, en daarmee bredere keringen. Om duurzame veiligheid te bieden zal op de toekomstige ruimte vraag geanticipeerd moeten worden.

Beleidslijn Ruimte voor de Rivier, 1996

Deze beleidslijn is in 1996 in werking getreden. Duurzame hoogwaterbescherming werd daarmee ingevuld via het concept van "ruimte voor de rivier", met verdergaande dijkverhogingen en kaden-aanleg als sluitstuk in de hoogwaterbescherming. De Tweede Kamer heeft enkele wijzigingen aangebracht en in januari 1997 ingestemd met de beleidslijn. Op grond van deze beleidslijn wordt buitenwaartse bebouwing minder kansrijk geacht. Ten aanzien van het benedenrivierengebied is de beleidslijn echter niet alleszeggend in die zin dat ten gevolge van zeespiegelstijging waarschijnlijk niet ontkomen kan worden aan nieuwe dijkverhogingen.

Startovereenkomst Waterbeleid 21^e eeuw, 2001

Het Rijk, de provincies, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van waterschappen hebben in februari 2001 een startovereenkomst getekend met daarin een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten voor het waterbeleid. In de overeenkomst wordt eveneens aangegeven op welke wijze het waterbeleid zal worden vormgegeven. Zo wordt onder meer aangegeven dat de uitgangspunten zullen worden toegepast in ruimtelijke

plannen, zoals het streekplan en bestemmingsplannen, en dat ruimtelijke plannen zullen worden getoetst op alle van belang zijnde waterhuishoudkundige aspecten.

Diverse leidraden, handreikingen en technische rapporten

Naast de verplichte voorschriften in de vorm van Wetten en Verordeningen zijn en worden er door de Technische Adviescommissie Waterkeringen (TAW) diverse leidraden, handreikingen en technische rapporten opgesteld die gelden als aanbeveling voor het beheer van de waterkeringen door het waterschap. Daarbij wordt gedacht aan o.a. (niet uitputtend): Leidraad voor het ontwerpen van rivierdijken, deel II benedenrivieren, Handreiking constructief ontwerpen, Leidraad Toetsen op Veiligheid, Leidraad Zandige kust, Leidraad waterkerende kunstwerken en bijzondere constructies, Leidraad Zee- en Meerdijken, Technisch rapport voor het toetsen van Boezemkaden, Technisch rapport waterkerende grondconstructies

NEN 6740, basiseisen en belastingen

Deze NEN geeft eisen en bepalingsmethoden voor geotechnische constructies in verband met de veiligheid en bruikbaarheid van gebouwen en andere bouwwerken met betrekking tot zakkings en rotatie. Ook zijn representatieve waarden van belastingen door grond aangegeven.

2.2 Provincie

Reglement voor het waterschap Goeree-Overflakkee, 1994

In het reglement voor het Waterschap Goeree-Overflakkee is het waterschapsgebied vastgelegd waarbinnen de eveneens in het reglement toegewezen waterstaatkundige taken dien te worden uitgevoerd. Hieronder valt onder andere de zorg voor de in het reglement aangegeven waterkeringen.

Provinciale Verordening op de primaire waterkering, 1997

In de provinciale verordening worden nadere regels gesteld met betrekking tot de uit de Wow volgende verplichting van de beheerder tot het vaststellen van een kaart, een legger en een technisch beheersregister van de primaire waterkering. Verder worden er nadere regels gesteld inzake calamiteitenplannen en voor de planvoorbereiding voor de aanleg of ingrijpende aanpassing van een primaire waterkering

Streekplan, 2000

Provinciale Staten kunnen voor één of meer gedeelten, of voor het gehele gebied van de provincie een streekplan vaststellen. In het streekplan wordt in hoofdlijnen de toekomstige ontwikkeling van het betreffende gebied aangegeven. Onderdelen van het streekplan die een concrete beleidsbeslissing vormen behoren bij de uitwerking van gemeentelijke of regionale plannen in acht genomen te worden.

Het beleid voor Goeree-Overflakkee is opgenomen in het streekplan Zuid-Holland Zuid. In dit streekplan is de nieuwe lijn uit het waterbeheer opgenomen; in verband met de veiligheid moet ruimte voor water gevonden worden. Tevens is het van belang ruimte te reserveren voor eventuele toekomstige dijkversterkingen.

Bruisend Water, 1998

Het project "Bruisend Water" is een gezamenlijk project van de provincie Zuid-Holland en de Zuidhollandse Waterschapsbond. Het eindrapport is 14 oktober 1998 vastgesteld door de stuurgroep Bruisend Water. In Bruisend Water worden beschrijvingen en consequenties gegeven van de ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling, maatschappelijke veranderingen en ruimtelijke dynamiek.

Met betrekking tot de veiligheid tegen overstroming wordt aangegeven dat zowel voor het kustbeleid als voor het beleid met betrekking tot de rivieren het principe van de veerkracht een belangrijk uitgangspunt is.

Provinciaal Beleidsplan Milieu en Water 2000-2004 (provincie Zuid-Holland)

In dit plan wordt beschreven welk beleid de provincie voert op het gebied van milieu en water. Een van de punten in het plan is dat de provincie Zuid-Holland in navolging van de landelijke ontwikkelingen streeft naar een betere afstemming tussen het waterbeheer en de ruimtelijke ordening, en de landelijk gekozen lijn in haar beleid opneemt.

Nota Planbeoordeling 2001 (provincie Zuid-Holland)

In de Nota Planbeoordeling 2001 zijn zo concreet mogelijke kwaliteits- en kwantiteitscriteria opgenomen waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. De provincie Zuid-Holland heeft zich ervoor uitgesproken in de Nota Planbeoordeling 2001 water een volwaardige plaats te geven. Op grond daarvan moet in bestemmingsplannen een zogenaamde waterparagraaf worden opgenomen, waarin wordt aangegeven op welke wijze in het plan rekening is gehouden met (ruimtelijk) relevante aspecten van duurzaam waterbeheer. Tevens is bepaald dat vanaf het begin van het planproces met de waterbeheerder overleg gepleegd dient te worden. Het verplichte overleg ex. Artikel 10 Bro wordt niet voldoende geacht.

Visie Hollandse Kust 2050

De provincies Noord-Holland en Zuid-Holland hebben dit project opgestart om samen met andere overheden, maatschappelijke organisaties en burgers de problemen van, en oplossingen voor de kustzone in kaart te brengen, om het hoofd te kunnen bieden aan de gevolgen van de klimaatveranderingen. Uit de probleemanalyse is onder andere gebleken dat er voor Goeree-Overflakkee extra ruimte nodig zal zijn voor versterkingen van de waterkeringen.

2.3 Gemeenten

Bestemmingsplannen

De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn bindend waar het de functiewijzing van zowel het stedelijk als het landelijk gebied van een gemeente betreft. Verankering van de waterkeringszones in het bestemmingsplan versnelt en vereenvoudigt de besluitvorming rond het beheer van de waterkeringen.

Ten aanzien van het opnemen van de zones van alle gereguleerde waterkeringen in de bestemmingsplannen met de bestemming "primair waterkering", eventueel in combinatie met nevenfuncties, wordt verwezen naar de Nota Planbeoordeling van de provincie.

2.4 Waterschap

Keur en leggers

In de Keur voor Goeree-Overflakkee zijn onder andere ge- en verbodsbepalingen ten aanzien van de waterkeringen opgenomen. In de legger zijn de onderhoudsplichtigen en de onderhoudsverplichtingen opgenomen.

Dijkgraaf en heemraden kunnen vergunning verlenen voor handelen in afwijking op de ge- en verbodsbepalingen. In deze nota staan beleidsregels aan de hand waarvan dijkgraaf en heemraden vergunningaanvragen zullen beoordelen.

2.5 Toekomstige ontwikkelingen

Klimaatsveranderingen

Als gevolg van de opwarming van de aarde stijgt de zeespiegel. De afgelopen eeuw is met constante snelheid de wereld gemiddelde zeespiegel tussen de 10 en 25 cm gestegen. Dit natuurlijk proces kan versneld worden door het broeikas-effect. Uitgaande van de schattingen van het International Panel on Climate Change (IPCC) wordt voor Nederland een (relatieve) zeespiegelstijging van zo'n 25 cm voor 2050 en 60 cm voor 2100 verwacht (middenschatting). Als bovengrens wordt een zeespiegelstijging van respectievelijk 40 en 85 cm aangehouden. Bij de relatieve zeespiegelstijging is de bodemdaling inbegrepen die optreedt door tektonische bewegingen van de aardkorst. Inmiddels wordt in het advies van de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw uitgegaan van een maximale schatting van 45 cm voor 2050 en 110 cm voor 2100.

Naast zeespiegelstijging zal rekening gehouden moeten worden met hogere rivierafvoeren en langs de kust met een toename van de stormfrequentie en -intensiteit.

In lijn met landelijk beleid anticipeert het waterschap op deze ontwikkelingen door voldoende ruimte te reserveren om eventuele versterking van waterkeringen mogelijk te maken. Voor de wijze waarop het waterschap daaraan invulling geeft wordt verwezen naar § 3.3.2 Duurzame Veiligheid.

Bodemdaling

Menselijke activiteiten zoals onder andere ontwatering voor bebouwing en landbouw en de winning van gas en grondwater veroorzaken bodemdaling.

Beleidsontwikkelingen

- Overstromingsrisico's: Veiligheid van Nederland in kaart (VNK)
In het kader van het project "De veiligheid van Nederland in kaart" worden de overstromingskansen en de mogelijke gevolgen van alle dijkkringen van Nederland in beeld gebracht, inclusief de onzekerheden die hierbij een rol spelen.

De huidige veiligheidsnormen zijn gebaseerd op een overschrijdingskans (maat voor een hoogwaterstand die een dijkvak veilige moet kunnen keren). In de nieuwe benadering wordt de overstap gemaakt naar overstromingskansen (kans dat een gebied overstroomt door het bezwijken van één of meer keringen rondom het gebied). De overstromingskansen geven in samenhang met de gevolgen van een overstroming zicht op de overstromingsrisico's.

- Integrale Verkenning Benedenrivieren (IVB)
Ter uitwerking van het beleid "Ruimte voor de rivier" is door de stuurgroep IVB voor het benedenrivieren gebied een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden voor waterstandsverlaging en welke kansen en knelpunten daarmee samengaan. Uit de verkenning blijkt dat de opvang en afvoer van meer water zeker op de lange termijn vergaande maatregelen vraagt. Door verwachte verhogingen van zeeniveau en rivierafvoeren zullen we weer ruimte aan de rivier terug moeten geven. Voor het benedenriviergebied is ingezet op het vergroten van de afvoercapaciteit via de zuidrand. Het door de stuurgroep gegeven advies heeft nog een verkennend karakter en vraagt nog nadere bestuderingen en optimalisering.
- Nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening
30 augustus 2001 is een concept-wetsvoorstel van een nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening aan de Tweede kamer verzonden. In de Nota Waterkeringen en Ruimtelijke Ordening wordt hierop nader ingegaan.

Technische ontwikkelingen

- **Veiligheidsbeoordeling boezemkaden**
Voor de beoordeling van boezemkaden is een richtlijn ter bepaling van het veiligheidsniveau van boezemkaden opgesteld. De methode is inmiddels vrijwel geaccepteerd en wordt in den lande al gebruikt.
De richtlijn bestaat uit een methode met afkeurgrenzen en ontwerpgrenzen. Dit houdt in dat een boezemkade eerst wordt gecontroleerd op minimale eisen voor de veiligheid: de afkeurgrenzen. Als de boezemkade aan deze eisen voldoet, hoeft er geen verdere actie te worden ondernomen. Als niet aan deze veiligheidseisen wordt voldaan moet de boezemkade worden versterkt. Daarbij wordt uitgegaan van strengere eisen dan de minimale eisen. Aanbevolen wordt deze ontwerpgrenzen te baseren op economische optimalisatie. In de richtlijn wordt het risico van de boezemkade bepaald aan de hand van de toelaatbare faalkans maal de gevolgschade na doorbraak.
- **Nieuwe inzichten**
De kennis op het gebied van waterkeringen zal zich in de komende jaren verder blijven ontwikkelen. Het waterschap zal in voorkomende gevallen de nieuwste ontwikkelingen betrekken bij haar beoordeling van aanvragen voor bebouwing in, op of nabij waterkeringen en deze nota daaraan aanpassen.

3 Beleid waterschap Goeree-Overflakkee

Het waterschap Goeree-Overflakkee is wettelijk belast met de zorg voor de veiligheid tegen overstroming van Goeree-Overflakkee en voert daartoe het beheer over de waterkeringen. Uit het oogpunt van veiligheid, beheer en onderhoud kunnen bouwwerken in, op en nabij waterkeringen nadelige invloeden hebben. Daarnaast kunnen bouwwerken belemmeringen vormen voor toekomstige dijkversterkingen. Algemeen uitgangspunt van het waterschap is dan ook dat bouwwerken in, op of nabij waterkeringen niet wenselijk zijn. Daarnaast is het algemene uitgangspunt dat de waterkering veilig is en veilig blijft.

In het kader van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (abbb) geldt daarnaast ook dat de verschillende belangen zo objectief mogelijk tegen elkaar dienen te worden afgewogen.

3.1 Beleid tot vaststelling onderhavige nota

Ten aanzien van het beleid dat tot op heden door het waterschap werd gevoerd ten aanzien van waterkeringen en in het bijzonder bebouwing in, op of nabij waterkeringen kan gesteld worden dat dit niet in alle gevallen eenduidig is vastgelegd en vastgesteld. Genoemd kan worden dat het waterschap in beginsel geen voorstander was noch is van bebouwing op en rond waterkeringen, maar dat in de praktijk veelal vergunning werd verleend voor bouwwerken binnen de beschermingszones. Het algemeen beleid is erop gericht om de huidige afmetingen van de waterkeringen te handhaven.

3.2 Streefbeelden

Streefbeelden beschrijven de toestand van een waterkering die volgens het vigerende beleid gewenst en realiseerbaar is. In paragraaf 3.2.1 worden de streefbeelden gegeven die gelden voor alle categorieën waterkeringen. Vervolgens worden aanvullend daarop in paragraaf 3.2.2 tot en met 3.2.4 streefbeelden gegeven per categorie waterkering.

3.2.1 Streefbeelden t.a.v. alle categorieën waterkeringen

- **Duurzame bescherming veiligheid**
Vanuit het oogpunt van duurzaamheid wordt ruimte gereserveerd voor toekomstige dijkversterking en wordt eventueel aanwezige 'over dimensie' van waterkeringen gehandhaafd.
- **Onbebouwd blijft onbebouwd**
Vanuit het oogpunt van veiligheid, beheer en onderhoud maar ook in verband met toekomstige dijkversterkingen zijn bouwwerken in, op of nabij waterkeringen niet wenselijk. Uitgangspunt is dan ook om waterkeringen zonder bebouwing zo mogelijk bebouwingsvrij te houden. Uitzondering is in beginsel alleen mogelijk op grond van een zwaarwegend maatschappelijk belang.
- **Bestaande bebouwing handhaven**
Ondanks de extra risico's en hogere (onderhouds)kosten zal wegens maatschappelijke aspecten de bestaande bebouwing zo mogelijk worden gehandhaafd. Als niet aan de toetsingsnormen wordt voldaan zal per geval bezien worden of een bouwwerk voor sloop in aanmerking komt of gehandhaafd kan worden middels aanvullende voorzieningen (afhankelijk van ondermeer de cultuurhistorische en/of economische waarde).
- **Brede belangenafweging**
Bij het beleid ten aanzien van de waterkeringen dient het waterschap in het kader van 'integraal waterbeheer' en 'brede kijk' terdege rekening te houden met andere

dan waterkeringsbelangen. Dit betekent wel nog steeds dat aan het belang van de waterkering een bijzonder gewicht wordt toegekend. Na een zorgvuldige afweging van daarvoor in aanmerking komende belangen kan worden besloten toch een vergunning te verlenen waarbij eventuele, voor het waterkeringsbelang nadelige effecten gecompenseerd dienen te worden.

- **Functiescheiding**
Als uit een veiligheidsbeoordeling blijkt dat een waterkering ten gevolge van bouwwerken niet voldoet aan de veiligheidseisen en de afweging is dat de bebouwing gehandhaafd dient te blijven is het uitgangspunt een zodanige constructie toe te passen dat de bouwwerken geen deel (meer) uitmaken van de waterkerende constructie.
- **Beheer en onderhoud**
Het streven is te voorkomen dat door het toestaan van bebouwing een onevenredige verzwaring van de uitvoering van beheer en onderhoud ontstaat.
- **Gerelateerde aspecten vormen onderdeel van beoordeling**
Aan bebouwing gerelateerde aspecten zoals kabels en leidingen, bomen en beplantingen worden bij een aanvraag voor bebouwing in, op of nabij een waterkering meegenomen in de beoordeling.
- **Nevenfuncties**
In het beheersplan waterkeringen is een overzicht opgenomen van de nevenfuncties.

3.2.2 Streefbeelden t.a.v. primaire waterkeringen

- **Voldoen aan eisen Wet op de waterkering**
De primaire functie van waterkering is beveiliging van het achterliggende land tegen overstroming. De waterkering (met inbegrip van de eventueel aanwezige bouwwerken) dient te voldoen aan de veiligheidseisen zoals die in de Wet op de waterkering voor dijkkring 25, Goeree-Overflakkee zijn vastgesteld.

3.2.3 Streefbeelden t.a.v. secundaire waterkeringen

- **Voldoen aan veiligheidsnorm**
Momenteel ontbreken concrete normen voor de beoordeling van secundaire waterkeringen. Via een inundatiestudie zal in samenspraak met de provincie Zuid-Holland de normering worden bepaald. Op het moment dat normering van kracht wordt zal beoordeling van de secundaire waterkeringen worden opgestart en mogelijk het bouwbeleid worden aangepast.

Secundaire waterkeringen die een functie als boezemkade vervullen worden (tevens) beoordeeld conform de Richtlijn ter bepaling van het veiligheidsniveau van boezemkaden.

3.2.4 Streefbeelden t.a.v. boezemkaden

- **Voldoen aan veiligheidsnorm**
De waterkering (met inbegrip van de eventueel aanwezige bouwwerken) worden beoordeeld conform de Richtlijn ter bepaling van het veiligheidsniveau van boezemkaden. Het vereiste veiligheidsniveau zal op basis van de beoordelingsmethodiek in samenspraak met de provincie worden vastgesteld.

- Handhaven berging/doorstroming boezem
Vanuit het oogpunt van berging en doorstroming van de boezem zijn bouwwerken aan de boezemzijde van een boezemkade niet wenselijk.

3.3 Functie-eisen primaire waterkeringen en boezemkaden

Functie-eisen zijn een concrete uitwerking van de streefbeelden. Door deze functie-eisen te vergelijken met de werkelijke situatie blijkt of voldaan wordt aan de eisen.

Paragraaf § 3.3.1 gaat in op de belangenafweging die bij de beoordeling van een aanvraag een rol dient te spelen. In § 3.3.2 wordt aangegeven hoe het waterschap invulling geeft aan duurzame veiligheid. Verder is ten aanzien van de functie eisen in de onderstaande sub-paragrafen onderscheid gemaakt in functie-eisen voor bestaande bouwwerken (§ 3.3.3), verbouw, nieuwbouw en vernieuwbouw (§ 3.3.4) en strandpaviljoens (§ 3.3.5).

3.3.1 Belangenafweging

Deze Nota bouwbeleid tracht een zo duidelijk mogelijk beeld te geven van de (on)mogelijkheden ten aanzien van bouwen in, op of nabij een waterkering. Met de functie-eisen wordt aangegeven in welke gevallen in beginsel vergunning verleend kan worden of niet. Een aanvraag zal overigens niet uitsluitend kunnen worden geweigerd met een enkele verwijzing naar deze nota. Voldoet een aanvraag niet aan de criteria, dan zal tevens beoordeeld moeten worden of in het concrete geval hiervan niet moet worden afgeweken. Voorwaarde is wel dat de afwijking voldoende wordt gemotiveerd. Hierbij dient het waterschap in het kader van 'integraal waterbeheer' en 'brede kijk' terdege rekening te houden met andere dan waterkeringsbelangen. Dit betekent wel nog steeds dat een bijzonder gewicht wordt toegekend aan het belang van de waterkering. Na een zorgvuldige afweging van daarvoor in aanmerking komende belangen kan worden besloten toch een vergunning te verlenen, waarbij eventuele voor het waterkeringsbelang nadelige effecten gecompenseerd dienen te worden.

In het kader van het beheersplan waterkeringen zullen de nevenfuncties en de daarmee samenhangende belangen worden geïnventariseerd en vastgelegd.

3.3.2 Duurzame veiligheid

In lijn met het landelijk beleid wordt in de ruimtelijk ordening geanticipeerd op mogelijke toekomstige ontwikkelingen en zal voldoende ruimte worden gereserveerd om eventuele versterkingen van waterkeringen mogelijk te maken. Het waterschap Goeree-Overflakkee wil hierbij op voorhand geen beperkingen opgelegd zien worden.

Om de benodigde ruimtelijke reserveringen te kunnen vastleggen stelt het waterschap een profiel van vrije ruimte op voor de diverse waterkeringen, dat nadat dit is vastgesteld in het beheersregister wordt opgenomen. Tot het moment dat voor de verschillende typen waterkeringen het profiel van vrije ruimte is bepaald wordt in eerste instantie de beschermingszone gehanteerd als de zone die het waterschap wil reserveren om eventuele toekomstige versterkingen van waterkeringen mogelijk te maken. Daar waar ruimtelijke ontwikkelingen in of in de nabijheid van de beschermingszone worden gepland zal met de dan ter beschikking staande gegevens het locale profiel van vrije ruimte en de daarbij behorende invloedszone worden bepaald.

In het kader van duurzame veiligheid worden de huidige dimensies van de waterkeringen gehandhaafd. Het waterschap wil anticiperen op toekomstige veranderingen, en voorkomen dat er wijzigingen aan de waterkeringen optreden waar men met het oog op de veiligheid tegen overstromingen spijt van kan krijgen. Zolang normen ontbreken is het in de ogen van

het waterschap verstandiger de huidige waterkeringen te behouden. Hiermee wordt voorkomen dat later bepaalde veranderingen moeten worden teruggedraaid omdat een onveilige situatie is ontstaan.

Op het moment dat veiligheidsnormen beschikbaar zijn en daarmee toetsing mogelijk is kan blijken dat de waterkering ten opzichte van het minimaal benodigde profiel te ruime afmetingen heeft. Het waterschap wil deze overdimensionering van waterkeringen handhaven. Uitzondering op deze regel is alleen mogelijk wanneer sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang. Het handhaven van de huidige (over)dimensies heeft ook financiële voordelen. Bij de overgang naar de nieuwe veiligheidsnormering leidt dit er namelijk toe dat indien de risico's van een overstroming als gevolg van nieuwe investeringen/bebouwing toenemen, er geen of minder zware versterkingen nodig zijn om toch aan de norm te blijven voldoen. Dit levert een kostenbesparing op.

Ten aanzien van het bepalen van het profiel van vrije ruimte spelen de volgende aspecten een rol:

- plaats van de toekomstige versterking (landzijde, zee/rivierzijde)
- tijdshorizon die in ogenschouw wordt genomen
- rekenparameters (waterstanden, hydraulische randvoorwaarden)

Plaats van de toekomstige versterking

De benodigde ruimte dient in de optiek van het waterschap voor de primaire waterkeringen langs de kust zowel aan landzijde als aan zeezijde gezocht te worden. Voor de overige primaire waterkeringen wordt de ruimte alleen aan de binnenzijde gezocht. Daarbij sluit het waterschap aan bij landelijk beleid (Ruimte voor de Rivier, Vierde Nota Waterhuishouding) waarin in beginsel geen rivierwaartse versterking van waterkeringen past, maar sprake is van het zoeken naar maatregelen om de bergingscapaciteit en het doorstromingsprofiel van rivieren te vergroten, en de aanleg van retentiebekkens.

Voor de boezemkaden wordt de benodigde ruimte, vanuit het oogpunt van het handhaven van de bergingscapaciteit en het doorstromingsprofiel, aan de binnenzijde (landzijde) gezocht.

Voor de secundaire waterkering kan versterking in beginsel aan beide zijden van de waterkering plaatsvinden en dient de ruimte daarvoor te worden vrijgehouden. De resultaten van de uit te voeren inundatiestudie zijn daarbij mede bepalend voor de plaats en afmetingen van de vrij te houden ruimte.

Tijdshorizon

De tijdshorizonnen die het waterschap Goeree-Overflakkee met betrekking tot toekomstige ontwikkelingen in ogenschouw neemt om de benodigde ruimtelijke reserveringen te bepalen zijn opgenomen in Tabel 1.

Tabel 1 Tijdshorizonnen voor ruimtelijke reserveringen

Type waterkering	Tijdshorizon
Primaire waterkeringen langs de kust (Noordzee)	200 jaar
Overige Primaire waterkeringen	100 jaar
Boezemkaden	100 jaar
Secundaire waterkeringen	Afhankelijk van de resultaten van de inundatiestudie

Rekenparameters

Primaire waterkeringen 1e categorie langs het Haringvliet

Op advies van de provincie Zuid-Holland wordt voor het bepalen van het ruimtebeslag van de waterkeringen uitgegaan van de maximale schatting voor het jaar 2100 zoals opgenomen in de notitie "Verwachte toekomstige verhoging waterstanden Haringvliet". In de notitie is de toekomstige verhoging van de waterstanden op het Haringvliet volgens het project Bruisend

Water bijgesteld aan het advies Waterbeleid voor de 21e eeuw. In Tabel 2 zijn de waarden uit de notitie opgenomen.

Tabel 2

Toekomstige verhoging waterstanden Haringvliet (bijgesteld aan advies Waterbeleid voor 21 ^e eeuw)					
component		2050		2100	
		gemiddeld	max. schatting	gemiddeld	max. schatting
maatgevend hoogwater	zeespiegelrijzing	0,25 m	0,45 m	0,60 m	1,10 m
	morfologie	0,05 m	0,00 m	0,05 m	0,05 m
	rivierafvoer	0,00 m	0,00 m	0,00 m	0,00 m
	windsnelheid	0,00 m	0,10 m	0,10 m	0,20 m
	som	0,30 m	0,55 m	0,75 m	1,35 m
midden stand	zeespiegelrijzing	0,25 m	0,45 m	0,50 m	1,00 m
	morfologie	0,00 m	0,00 m	0,00 m	0,00 m
	rivierafvoer	0,00 m	0,00 m	0,00 m	0,00 m
	som	0,25 m	0,45 m	0,50 m	1,00 m

Primaire waterkeringen 1e categorie langs de Noordzee

Voor de te maken reserveringen voor de harde keringen langs de kust wordt een schatting voor het jaar 2200 gehanteerd. De provincie Zuid-Holland heeft hiervoor op basis van literatuur waarin verwachtingen voor 2100 worden gegeven een schatting gegeven voor het jaar 2200. Deze schatting gaat uit van toename van het maatgevend hoogwater met 2,60 m.

Voor de zachte keringen is gerekend met een toename van het ontwerppeil en rekenpeil van 3 meter, een toename van de golfhoogte van 16 % en een toename van de golfperiode van 2 seconden. De hiermee berekende ligging van de beschermingszone aan landzijde is door het waterschap verder landwaarts verlegd. Doel daarvan is geweest om middels keurbepaling een brede strook te beschermen tegen onomkeerbare invloeden en daarnaast zo mogelijk een in het terrein herkenbare begrenzing vast te leggen.

Primaire waterkeringen 2e categorie

Voor deze waterkeringen zijn vooralsnog geen rekenparameters beschikbaar.

Boezemkaden

Aansluitend aan de beoordeling van het veiligheidsniveau van de boezemkaden zal een schatting gemaakt worden van de parameters op basis waarvan de ruimtelijke reservering zal worden bepaald.

Secundaire waterkeringen

Aansluitend aan de uit te voeren inundatiestudie zal een schatting gemaakt worden van de parameters op basis waarvan de ruimtelijke reservering zal worden bepaald.

3.3.3 Bestaande bouwwerken in, op, nabij primaire waterkeringen en boezemkaden

- Leggergrenzen

Buiten de kernzone en beschermingszone is er geen rechtstreeks waterkeringsbelang en is beoordeling niet aan de orde. Op grond van onderzoek bij de (komende) toetsrondes zal de invloedszone van de waterkeringen nauwkeurig worden bepaald en zal aan de hand daarvan zonodig de beschermingszone worden

aangepast. Ten aanzien van de buitenbeschermingszones gelden voor bijzondere constructies onverkort de bepalingen zoals opgenomen in de keur.

- **Invloedszone**
Bebouwing buiten de invloedszone heeft geen nadelig effect op de waterkering en is bij de verdere beoordeling niet aan de orde.

- **Toetsing**
Vanuit de Wet op de waterkering volgt de wettelijke verplichting tot het vijfjaarlijks toetsen van de veiligheid van de primaire waterkeringen inclusief de aanwezige bouwwerken en eventueel daaraan gerelateerde aspecten (kabels en leidingen, bomen, begroeiing). Beoordeling van bestaande bebouwing vindt conform de geldende voorschriften en normen (o.a. Leidraad Toetsen op Veiligheid) plaats met behulp van het beoordelingsprofiel en het afslagprofiel. Bij de beoordeling worden aspecten als o.a. erosiebestendigheid, microstabiliteit, macrostabiliteit, piping en opbarsten bezien.

De wettelijke verplichting voor het beoordelen van de veiligheid van boezemkaden ontbreekt vooralsnog, maar wordt op termijn wel voorzien. De waterkering (met inbegrip van de eventueel aanwezige bouwwerken en daaraan gerelateerde aspecten) wordt op termijn beoordeeld conform de Richtlijn ter bepaling van het veiligheidsniveau van boezemkaden.

- **Functiescheiding**
Bij onvoldoende veiligheid een zodanige constructie maken dat het bouwwerk geen onderdeel meer uitmaakt van de waterkerende constructie, waardoor de risico's voor de waterkering beter beheersbaar zijn.

- **Kosten**
Uit de beoordeling van bestaande bouwwerken in, op of nabij waterkeringen kan blijken dat (waterstaatkundige) maatregelen nodig zijn om te zorgen dat voldaan wordt aan de veiligheidsnormen.

Per geval zal worden bezien wie de hieruit voortvloeiende kosten zal dienen te dragen en voor welk deel. Daarbij spelen o.a. de volgende aspecten een rol:

- het met of zonder vergunning aanwezig zijn van een bouwwerk,
- de termijn dat een bouwwerk aanwezig is,
- het maatschappelijk risico,
- de voorzienbaarheid.

3.3.4 Verbouw, nieuwbouw en vernieuwbouw in, op, nabij primaire waterkeringen

- **Leggergrenzen**
Buiten kernzone en beschermingszone is er geen rechtstreeks waterkeringbelang en is beoordeling niet aan de orde. Op grond van onderzoek bij de (komende) toetsrondes zal de invloedszone van de waterkeringen nauwkeurig worden bepaald en zal aan de hand daarvan zonodig de beschermingszone worden aangepast. Ten aanzien van de buitenbeschermingszones gelden voor bijzondere constructies onverkort de bepalingen zoals opgenomen in de keur.

De funderingsconstructie van een bouwwerk binnen de buitenbeschermingszone dient bestand te zijn tegen de gevolgen van een eventuele toekomstige verzanding. Voor paalfunderingen betekent dit controle op horizontale verplaatsing/negatieve kleeft en voor funderingen op staal controle op zettingsschade.

Binnen de kernzone en de beschermingszone vindt onderscheid plaats naar waterkeringen zonder bebouwing en waterkeringen met bebouwing.

- **Waterkering zonder bebouwing**

Binnen de kernzone en de beschermingszone wordt in beginsel geen nieuwbouw of vernieuwbouw toegestaan. Alleen op grond van een zwaarwegend maatschappelijk belang is uitzondering mogelijk.
Verbouw wordt beoordeeld conform de leidraden, waarbij de uitbreiding van de waterkering af dient te zijn gericht.
- **Waterkering met bebouwing**

Binnen de kernzone en de beschermingszone wordt beoordeeld of het bouwwerk binnen of buiten het profiel van vrije ruimte en de invloedszone valt.

 - Binnen het profiel van vrije ruimte wordt geen nieuwbouw of vernieuwbouw toegestaan tenzij bestaande aanliggende bebouwing ook binnen het profiel van vrije ruimte staat en dit binnen afzienbare termijn niet zal veranderen. Daarnaast is uitzondering mogelijk als uit zorgvuldige belangenafweging blijkt dat het belang van het bouwwerk een plaats binnen het profiel van vrije ruimte rechtvaardigt.
 - Binnen de invloedszone wordt in beginsel geen nieuwbouw of vernieuwbouw toegestaan. Op grond van nader onderzoek dient te worden bezien wat de (on)mogelijkheden binnen de invloedszone zijn.
 - Verbouw wordt beoordeeld conform de leidraden, waarbij de uitbreiding van de waterkering af dient te zijn gericht.
 - Bij de beoordeling van verbouw, nieuwbouw en vernieuwbouw en daaraan gerelateerde aspecten als kabels en leidingen, begroeiing en bomen, worden o.a. erosiebestendigheid, microstabiliteit, macrostabiliteit, piping en opbarsten bezien.
 - De funderingsconstructie van het bouwwerk dient bestand te zijn tegen de gevolgen van een eventuele toekomstige verzwaring.
 - Buiten de invloedszone en buiten het profiel van vrije ruimte wordt (eventueel onder beperkte voorwaarden) een vergunning verleend.
- **Beheer en onderhoud**

Bouwwerken op of nabij de waterkeringen vergen extra inspectie en beheer en daarnaast wordt het reguliere onderhoud bemoeilijkt. Bij de beoordeling van de bouwaanvraag wordt dit aspect meegenomen. Zonodig worden aanvullende bepalingen en aanpassingen voorgeschreven in het kader van een optimaal en efficiënt beheer en onderhoud.
- **Functiescheiding**

Bij onvoldoende veiligheid een zodanige constructie maken dat het bouwwerk geen onderdeel meer uitmaakt van de waterkerende constructie, waardoor de risico's voor de waterkering beter beheersbaar zijn.
- **Beschikbaarstelling gegevens**

Het waterschap stelt aanwezige grondmechanische en/of geometrische gegevens ter beschikking ten behoeve van (onderbouw) van vergunningaanvragen. Voor de gegevens wordt een vergoeding gevraagd die per geval in overleg met de betrokkenen nader zal worden vastgesteld. Een en ander zal in de legesverordening van het waterschap worden opgenomen.
- **Kosten**

In geval het voornemen bestaat om bebouwing in, op of nabij de waterkering toe te staan zal het veelal nodig zijn een specialistische studie uit te voeren om na te gaan welke voorzieningen door de aanvrager moeten worden getroffen om het waterkeringbelang veilig te stellen.

Met het oog op controle en gebiedskennis hecht het waterschap er waarde aan als de studie wordt uitgevoerd door een in overleg met het waterschap te selecteren ingenieursbureau. Het waterschap betaalt dan 30 % van de bureaunkosten. Als geen grondmechanische gegevens aanwezig zijn wordt 80% van het benodigde veldonderzoek door het waterschap vergoed. Een en ander zal in de legesverordening van het waterschap worden opgenomen.

3.3.5 Strandpaviljoens

De functie-eisen met betrekking tot strandpaviljoens zijn mede gebaseerd op de 3^e kustnota.

- **Voorkomen uitbreiding**
Bebouwing op het strand is in principe ongewenst. Uitbreiding van het aantal van 6 strandpaviljoens wordt niet toegelaten.
- **Jaarrond exploitatie**
De bestaande strandpaviljoens wordt toestemming verleend voor jaarrond aanwezigheid.
- **Veiligheidseisen**
De voorwaarden vanuit veiligheid zijn:
 - op palen
 - verplaatsbaar binnen één week
 - minimale vloerhoogte, maximale omvang/hoogte van het paviljoen is afhankelijk van de lokale overschrijdingsfrequentie van de waterstand
 - schade voor rekening van de eigenaar
 - geen recht op extra bescherming en/of suppletie

3.4 Functie-eisen secundaire waterkeringen

Voor secundaire waterkeringen die langs een boezem zijn gelegen en derhalve tevens een functie hebben als boezemkade wordt voor de functie-eisen verwezen naar § 3.3. De beoordeling van aanvragen voor secundaire waterkeringen met een boezemkadefunctie vindt plaats aan de hand van de functie-eisen voor primaire waterkeringen en boezemkaden.

Ten aanzien van de functie-eisen voor secundaire waterkeringen is in de onderstaande subparagrafen onderscheid gemaakt in functie-eisen voor bestaande bouwwerken (§ 3.4.1) en verbouw, nieuwbouw en vernieuwbouw (§ 3.4.2).

3.4.1 Bestaande bouwwerken in, op, nabij secundaire waterkeringen

- **Handhaven**
Wegens het ontbreken van normen wordt bestaande bebouwing toegestaan en vindt geen toetsing c.q. beoordeling plaats.

3.4.2 Verbouw, nieuwbouw en vernieuwbouw in, op, nabij secundaire waterkeringen

- **Leggergrenzen**
Buiten de kernzone en beschermingszone is er geen rechtstreeks waterkeringbelang en is beoordeling niet aan de orde. Op grond van onderzoek zal de invloedszone van de waterkeringen nauwkeurig worden bepaald en zal aan de hand daarvan zonodig de beschermingszone worden aangepast. Ten aanzien van de buitenbeschermingszones gelden voor bijzondere constructies onverkort de bepalingen zoals opgenomen in de keur.

Binnen de kernzone en de beschermingszone vindt onderscheid plaats naar waterkeringen zonder bebouwing en waterkeringen met bebouwing.

- **Waterkering zonder bebouwing**
Binnen de kernzone en de beschermingszone wordt in beginsel geen nieuwbouw of vernieuwbouw toegestaan. Alleen op grond van een zwaarwegend maatschappelijk belang is uitzondering mogelijk.
Verbouw wordt toegestaan, waarbij de uitbreiding van de waterkering af dient te zijn gericht.
- **Waterkering met bebouwing**
Binnen de kernzone en de beschermingszone wordt beoordeeld of het bouwwerk binnen of buiten de invloedszone van de huidige waterkering valt. De invloedszone voor de secundaire waterkeringen wordt gesteld op de afstand vanuit de binnenteen van de waterkering gelijk aan viermaal de kerende hoogte (vuistregel).
 - Binnen de invloedszone wordt geen nieuwbouw of vernieuwbouw toegestaan tenzij bestaande aanliggende, bebouwing ook binnen de invloedszone staat en dit binnen afzienbare termijn niet zal veranderen. Daarnaast is uitzondering mogelijk op grond van een zwaarwegend maatschappelijk belang.
 - Verbouw wordt toegestaan, waarbij de uitbreiding van de waterkering af dient te zijn gericht.
 - Buiten de invloedszone wordt (eventueel onder beperkte voorwaarden) een vergunning verleend.

3.5 Stroomschema's

Als bijlage bij deze nota zijn stroomschema's opgenomen ten behoeve van de beoordeling van bestaande bebouwing en de beoordeling van een aanvraag voor verbouw, nieuwbouw of vernieuwbouw in, op of nabij een waterkering.

Het betreft de volgende schema's:

Stroomschema 1:

Voor de beoordeling van bestaande bouwwerken in, op of nabij primaire waterkeringen en boezemkaden

Stroomschema 2:

Voor de beoordeling van verbouw, nieuwbouw of vernieuwbouw in, op of nabij een primaire waterkering en boezemkade.

Stroomschema 3

Voor de beoordeling van bestaande bouwwerken in, op of nabij een secundaire waterkering

Stroomschema 4

Voor de beoordeling van verbouw, nieuwbouw of vernieuwbouw in, op of nabij een secundaire waterkering

4 Vergunningverlening en handhaving

De procedure voor vergunningverlening verandert niet door de vaststelling van deze nota. Ook de handhavingmogelijkheden blijven ongewijzigd aanwezig.

5 Procedure

De Nota bouwbeleid wordt beschouwd als beleidsregel. De nota wordt in ontwerp vastgesteld door het college van dijkgraaf en heemraden (d&h), waarna de nota een inspraakprocedure doorloopt. Na eventuele aanpassing van de nota naar aanleiding van de inspraak vindt definitieve vaststelling plaats door d&h, waarna de nota wordt gepubliceerd en ter kennis van het algemeen bestuur van het waterschap wordt gebracht.

Vooruitlopend op de definitieve vaststelling van de Nota Bouwbeleid door d&h worden bij vergunningaanvragen de functie-eisen reeds toegepast, om ongewenste en niet-omkeerbare aantasting van de waterkeringen te voorkomen ("geen spijt" beleid).

Ten aanzien van de nadere invulling van een aantal technische aspecten zoals de invloedszones, het profiel van vrije ruimte e.d. zal worden aangesloten bij de voortgang van de veiligheidstoetsing. Daarnaast zal voor een aantal maatgevende/representatieve situaties vooruitlopend op toetsing de invloedszone, het profiel van vrije ruimte bepaald worden om gevoel te krijgen van bandbreedte.

In het geval van vergunningaanvraag voordat genoemde technische aspecten zijn bepaald wordt onderzoek opgestart (grondmechanisch onderzoek) op basis waarvan de aanvraag verder kan worden beoordeeld. Van de benodigde tijd voor het onderzoek (al gauw 2 maanden) dient de aanvrager binnen de reguliere vergunningtermijn in kennis te worden gesteld.

Referenties

Reglement voor het waterschap Goeree-Overflakkee, 1994, provincie Zuid-Holland.
Keur voor Goeree-Overflakkee, 1998, Waterschap Goeree-Overflakkee
Legger van waterkeringen, 1998, Waterschap Goeree-Overflakkee
Beheersregister, in opbouw bij waterschap Goeree-Overflakkee
Beheersplan waterkeringen, waterschap Goeree-Overflakkee. Eerste generatie verwacht medio 2002.
Wet op de waterkering, 1996, Rijk
Provinciale verordening op de primaire waterkering, 1997, provincie Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht

Bijlagen

Bijlage 1, Begripsbepalingen

In deze bijlage worden definities gegeven van de begrippen die in de nota bouwbeleid zijn opgenomen. Daarnaast zijn voor diverse begrippen nadere beschrijvingen en toelichtingen gegeven om een eenduidige toepassing in het kader van beoordeling van bebouwing (aanvragen) in, op en nabij waterkeringen te vergroten.

Beschermingszone

De in de legger aangegeven zone ter weerszijden van de (juridische) waterkering die dient voor de instandhouding van de waterkering.

Boezemkaden

Waterkeringen, niet zijnde primaire of secundaire waterkeringen, die dienen tot kering van boezemwater en als zodanig in de legger zijn aangegeven.

Buitenbeschermingszone

De in de legger aangegeven zone aan de buitenzijde van de beschermingszone.

Dijktafel

Is de minimale benodigde afmeting van de waterkering. Voor de primaire waterkeringen wordt deze door de provincie berekend, zie verder leggerprofiel.

Funciescheiding

Het toepassen van een zodanige constructie (bijvoorbeeld damwand) dat de bouwwerken geen deel (meer) uitmaken van de waterkerende constructie, waardoor het volledig duidelijk is wie voor het beheer en onderhoud van welk onderdeel verantwoordelijk is. Daarnaast worden door funciescheiding de risico's voor de waterkering beter beheersbaar.

Invloedszone

De gronden ter weerszijden van het dijklichaam die een daadwerkelijke bijdrage aan de stabiliteit van het dijklichaam leveren.

De invloedszone wordt bepaald aan de hand van grondmechanisch onderzoek en geotechnische berekeningen. Voor de beoordeling van bestaande bebouwing en verbouw wordt de invloed op de waterkerende functie bepaald van de huidige situatie. Voor de beoordeling van nieuwbouw en vernieuwbouw wordt de invloedzone bepaald op basis van dezelfde uitgangspunten als waar het profiel van vrije ruimte op is gebaseerd (m.a.w. de invloedszones worden in dat geval bepaald van het profiel van de toekomstig versterkte dijk en de bijbehorende hydraulische randvoorwaarden).

De invloedszones worden opgenomen in het beheersregister. Het vaststellen van de invloedszones volgt het beschikbaar komen van grondmechanische gegevens en de voortgang van de veiligheidsbeoordeling. Als de invloedszone op de plaats van de aanvraag voor (ver)nieuwbouw nog niet is bepaald dan beziet het waterschap of dit alsnog op korte termijn dient te gebeuren, of dat uitgegaan kan worden van de in de legger vastgelegde keurbegrenzingsen. Een en ander is afhankelijk van de situatie en de omstandigheden.

Kernzone

De juridische grens van de waterkering zoals aangegeven in de legger van het waterschap Goeree-Overflakkee.

Leggerprofiel

Het leggerprofiel wordt vastgesteld op basis van ontwerpberekeningen. Het is het profiel dat theoretisch, met inachtneming van eventuele andere functies van de waterkering nodig is om de ontwerpwaterstand te keren (In de huidige situatie is voor de primaire waterkeringen het leggerprofiel gebaseerd op de dijktafel van provincie).

Nieuwbouw

Het oprichten van een opstal op een plaats waar op het moment van de vergunningaanvraag geen opstal is gesitueerd.

Onderhoud

Het verzorgen en/of repareren van de bouwkundige delen van een opstal, met dien verstande dat de bouwkundige constructie van het opstal niet wordt gewijzigd. In het kader van het bouwbeleid is niet-constructief onderhoud aan bouwwerken niet vergunningsplichtig. Uit het oogpunt van andere belangen kan wel een vergunningsplicht gelden. Onder constructief onderhoud wordt verstaan het verbeteren van de bouwkundige constructie van een bouwwerk waaronder begrepen het verbeteren van de fundering hetgeen wel vergunningsplichtig is.

Overdimensie

De ruimere afmeting van de huidige aanwezige waterkering ten opzichte van het huidige minimaal benodigde profiel (leggerprofiel, dijktafel).

Primaire waterkeringen

Waterkeringen die behoren tot het stelsel waterkeringen dat direct het dijkringgebied omsluit en als zodanig zijn aangegeven op de bij het reglement van het Waterschap Goeree-Overflakkee behorende kaart.

Profiel van vrije ruimte

De ruimte rond de waterkering die naar het oordeel van de beheerder (het waterschap) benodigd is ten behoeve van een toekomstige versterking van de waterkering. Hiermee kunnen ruimtelijke reserveringen worden gemaakt voor de (toekomstige) waterkering zodat toekomstige dijkversterking onbelemmerd kan worden uitgevoerd.

Voor de wijze waarop het waterschap het profiel van vrije ruimte bepaald wordt verwezen naar § 3.3.2. duurzame veiligheid. In die gevallen waar in de te beoordelen situatie een weg op de waterkering aanwezig is wordt daarbij rekening gehouden met aanpassing van de afmetingen van de weg aan de huidige eisen (RONA-richtlijnen).

De concrete profielen van vrije ruimte voor de diverse waterkeringen zullen te zijner tijd worden opgenomen in het beheersregister.

Secundaire waterkeringen

De Westduinen en de waterkeringen die als zodanig op de bij het reglement van het Waterschap Goeree-Overflakkee behorende kaart zijn aangegeven en/of in de legger van het waterschap zijn opgenomen.

Verbouw

Het in- en/of uitpandig wijzigen van de bouwkundige constructie waaronder begrepen het wijzigen of verbeteren van een fundering en/of het wijzigen van de indeling van een opstal in zodanige mate dat er geen sprake is van een wezenlijke vergroting van het bouwwerk. Onder wezenlijke vergroting in dit verband wordt verstaan vergrotingen boven 15 % van de omvang van het bestaande bouwwerk.

Vernieuwbouw

Verbouwwerkzaamheden die leiden tot een zodanige vergroting van het volume en/of de oppervlakte van het bouwwerk, dat daardoor wordt getreden buiten de afmetingen van het huidige bouwwerk. Voor vergrotingen tot 15 % van de omvang van een bouwwerk wordt in beginsel vergunning verleend mits hierdoor geen veiligheidsbezwaren zijn te verwachten. Vergrotingen die dit percentage te boven gaan zullen worden beoordeeld als nieuwbouw. De grens van 15 % is gesteld vanwege het beleid om waterkeringen zo mogelijk bebouwingsvrij te laten. Met het percentage van 15 % wordt enerzijds enigszins tegemoet gekomen aan de ruimtelijke wensen van bewoners van dijkpanden en anderzijds wordt recht gedaan aan het beleid om verdergaande bebouwing van waterkeringen zo mogelijk te beperken. Het percentage van 15 % wordt bepaald op basis van de omvang van het bouwwerk op het moment van vaststelling van deze nota.

Onder deze categorie vallen tevens die werkzaamheden, die van een zodanige aard zijn, dat een pand in bewoonbare staat wordt gebracht c.q. gereed wordt gemaakt om als bedrijfsruimte te kunnen dienen dan wel een bestaand pand zodanig wordt gewijzigd dat een (nagenoeg) geheel nieuw pand wordt gebouwd.

Waterkering met bebouwing

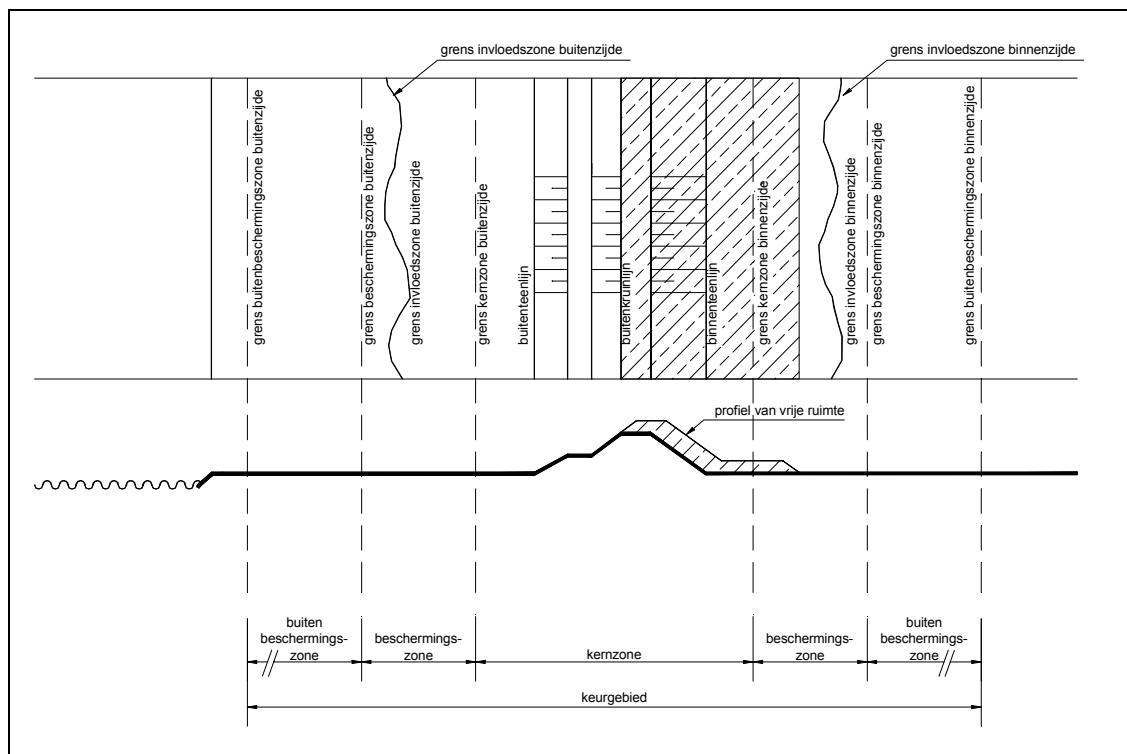
Als waterkering met bebouwing wordt in het kader van deze nota bouwbeleid aangemerkt (een gedeelte van) een waterkering (kernzone + beschermingszone) met aaneengesloten bebouwing op, in of nabij de waterkering of bebouwing met kleine tussenruimten langs een waterkering. De gedeelten van de waterkeringen die in het kader van deze nota bouwbeleid als waterkering met doorgaande bebouwing worden onderkend zijn aangegeven op de bijbehorende kaart.

Waterkering zonder bebouwing

Als waterkering zonder bebouwing wordt in het kader van deze nota bouwbeleid aangemerkt (een gedeelte van) een waterkering (kernzone + beschermingszone) met geen bebouwing op, in of nabij de waterkering of waar sporadisch bebouwing aanwezig is. Het betreft de (gedeelten) van waterkeringen die niet als waterkering met doorgaande bebouwing zijn aangeduid op de bij deze nota bouwbeleid behorende kaart.

Zwaarwegend maatschappelijk belang

Gaat het belang van particulieren of bedrijven te boven. Voorzieningen t.b.v. onder andere windenergie, drinkwaterwinning en waterbeheersing worden in het kader van deze nota bouwbeleid geacht hieronder te vallen, echter alleen als deze strikt gebonden zijn aan een plaats op, in of nabij de waterkering en wanneer redelijke alternatieven niet beschikbaar zijn. Bij deze belangenafweging wordt tevens het aspect van de technische levensduur meegewogen. Een beperkte technische levensduur (< 15 jaar) kan aanleiding zijn een bouwwerk in, op of nabij een waterkering toe te staan. Uitgangspunt daarbij is dat de waterkering veilig is en veilig blijft. Bij het realiseren van voorzieningen die uit het oogpunt van een zwaarwegend maatschappelijk belang in, op of nabij de waterkering worden toegestaan wordt daarnaast zo mogelijk rekening gehouden met toekomstige dijkversterking.

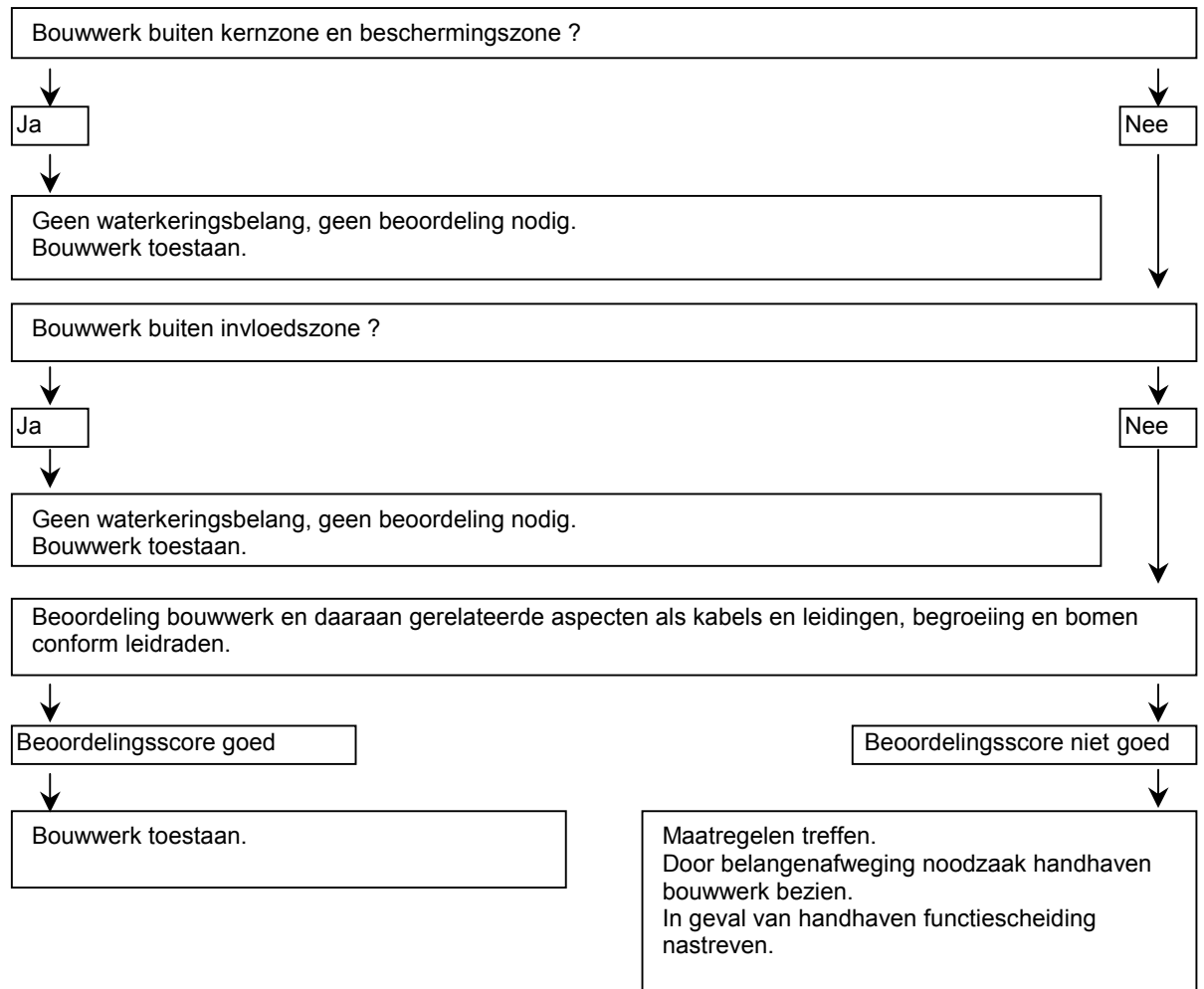

Globale aanduiding van binnen de waterkering onderkende zones

Bijlage 2, Stroomschema's

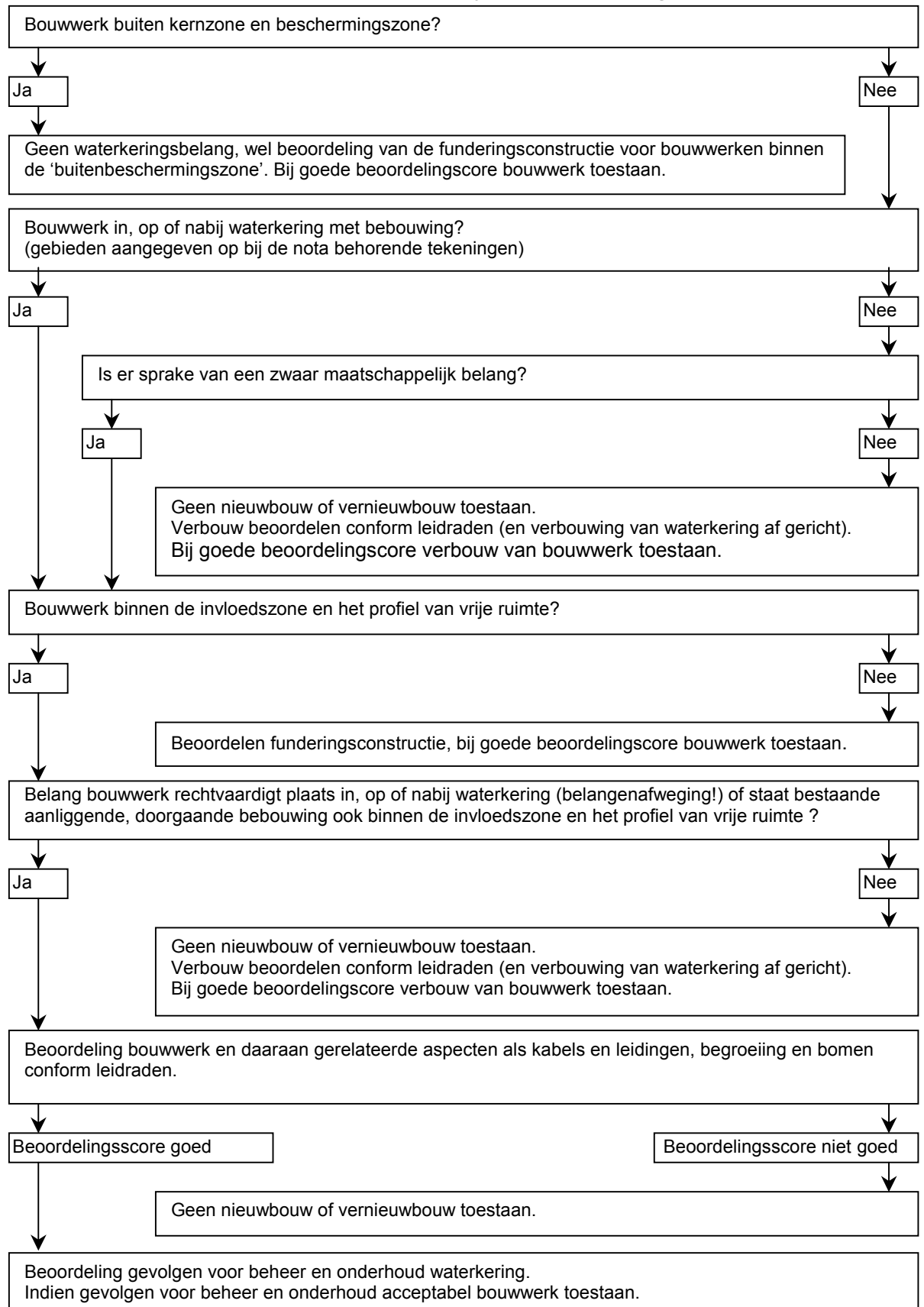
Stroomschema 1:

Bestaande bouwwerken in, op of nabij primaire waterkeringen en boezemkaden

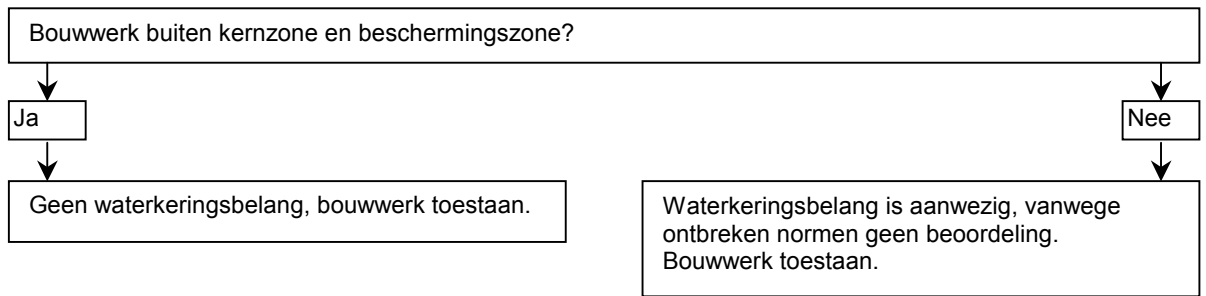

Stroomschema 2:

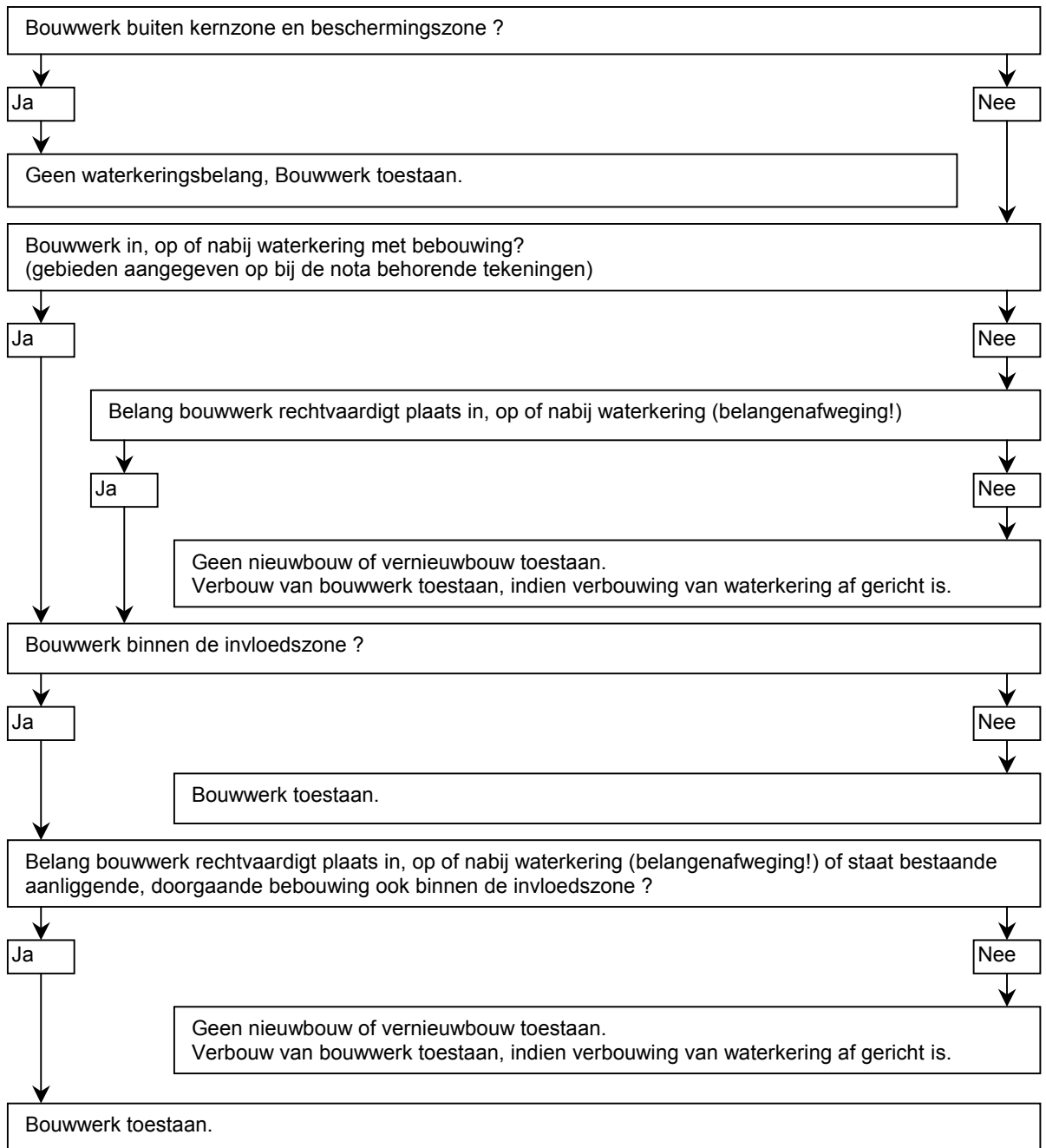
Verbouw, nieuwbouw en vernieuwbouw in, op of nabij primaire waterkeringen en boezemkaden

**Stroomschema 3:
Bestaande bouwwerken in, op of nabij secundaire waterkeringen**

**Stroomschema 4:
Verbouw, nieuwbouw en vernieuwbouw in, op of nabij secundaire waterkeringen**

Bijlage 3, Benodigde gegevens vergunningaanvragen

Overzicht benodigde gegevens vergunningaanvraag:

Vooroverleg:

Situatie tekening waaruit ligging ten opzichte van waterkering duidelijk blijkt;
Informatie (tekeningen e.d.) waaruit globaal duidelijk wordt wat de (bouw)plannen omvatten;

Vergunningaanvraag (gevraagde bescheiden in 4-voud indienen)

Ingevuld aanvraagformulier vergunning (in enkelvoud)

Situatietekening waaruit ligging ten opzichte van waterkering duidelijk blijkt;

Constructietekeningen van bouwwerk en fundering

Funderingsberekening

Tekeningen waaruit eventuele ingrepen op de waterkering (bijv. ingravingen t.b.v. funderingen, kruipruimten, kelders, vijvers) duidelijk zijn aangegeven.

In geval de voorgenomen bebouwing binnen kernzone of beschermingszone valt of op een waterkering zonder bebouwing argumentatie waaruit gebondenheid aan plaats blijkt.

Informatie over leidingen (hemelwaterafvoeren, drainage, waterleiding) e.d. voor het te bouwen object

Bijlage 4, Tekening Nota Bouwbeleid (waterkering met bebouwing) in 3 bladen

Ter indicatie is een verkleining op A3-formaat van de originele tekeningen opgenomen. Bij toepassing van de nota wordt gebruik gemaakt van de originele tekeningen schaal 1:25000/1:10.000